

Sygn. akt IV CNP 54/11

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie ze skargi J. J.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia

Sądu Apelacyjnego

z dnia 30 kwietnia 2009 r., wydanego

w sprawie ze skargi J. J.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w G.

o naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym

bez nieuzasadnionej zwłoki,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 października 2011 r.,

**odrzuca skargę i oddala wniosek o przyznanie kosztów
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2009 r. Sądu Apelacyjnego w sprawie ze skargi J. J. przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w G. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki oraz na skutek wniosku skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu zwolnił skarżącego od kosztów sądowych, oddalił wniosek skarżącego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu oraz oddalił skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Od wyżej wskazanego postanowienia w zakresie jego punktu trzeciego skarżący J. J. wniósł w dniu 22 kwietnia 2011 r. skargę o stwierdzenie jego niezgodności z prawem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z dniem 25 września 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2010 r. Nr 155, poz. 1037), którą znowelizowano m. in. instytucję skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, ograniczając jej zakres przedmiotowy. Zgodnie ze znowelizowanym art. 424¹ § 1 można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe, natomiast na mocy § 2 w wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, można także żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu pierwszej lub drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie wyroku w drodze

innych przysługujących stronie środków prawnych. Powołany przepis nie odnosi się już do bardziej ogólnego pojęcia „prawomocnego orzeczenia”. Ustawowy zakres skargi obejmuje ponadto prawomocne postanowienia co do istoty sprawy kończące postępowanie w sprawie i wydane przez sąd drugiej instancji w postępowaniu nieprocesowym, a także inne orzeczenia szczegółowo określone w powołanej nowelizacji, do których nie należą postanowienia w przedmiocie skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Skarżący wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia po dniu wejścia w życie nowelizacji, ale wobec orzeczenia wydanego przed tym dniem, więc – wobec tego, że nowelizacja nie zawiera, ani nie jest objęta przepisami intertemporalnymi regulującymi w sposób szczególny stosowanie poprzednio obowiązujących przepisów do skarg wniesionych wobec orzeczeń wydanych w okresie obowiązywania tych przepisów – do wprowadzonych przez nią zmian w przepisach proceduralnych należy stosować ogólną zasadę, wedle której nowe przepisy stosuje się od chwili ich wejścia w życie także do zaskarżania orzeczeń wydanych wcześniej oraz do wszczętych już postępowań (por.: postanowienie z dnia 27 października 2010 r., sygn. akt IV CNP 61/10, nie publ.). Na taką wykładnię wskazuje również uzasadnienie projektu nowelizacji, w którym stwierdzono, że: „W związku z faktem, że uregulowania projektu zaprowadzają sytuację korzystniejszą dla osób poszkodowanych, w projekcie nie zamieszczono przepisów intertemporalnych. Przepisy projektowanej ustawy będą zatem miały zastosowanie także do orzeczeń sądowych wydanych przed jej wejściem w życie” (druk nr 2525 z dnia 13 listopada 2009 r.). Prowadzi to do wniosku, że wniesiona skarga jest niedopuszczalna. Niezależnie od tego należy dodać, że nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia przeświadczenie skarżącego, że formą, w jakiej powinno zapaść orzeczenie o oddaleniu skargi na przewlekłość postępowania jest wyrok. Z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843) wynika jasno, że w postępowaniu toczącym się na skutek takiej skargi

stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy. W postępowaniu cywilnym formą orzeczenia wydawanego w postępowaniu zażaleniowym jest postanowienie. Kwestia ta nie wymaga dalszych wyjaśnień.

Sąd Najwyższy nie podziela podnoszonych w skardze wątpliwości odnośnie do przytoczonych w skardze przepisów.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Odnosząc się do żądania zasądzenia na rzecz pełnomocnika powoda kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, należy zauważyć, że skoro skarga kasacyjna, wniesiona przez pełnomocnika ustanowionego przez sąd, jako oczywiście bezzasadna, podlegała odmowie przyjęcia do rozpoznania, to brak jest uzasadnienia dla przyznania mu od Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (zob.: postanowienie SN z dnia 20 września 2007 r., sygn. akt II CZ 69/07, OSNC z 2008 r., nr 3, poz. 41, postanowienie SN z dnia 26 listopada 2010 r., sygn. akt IV CSK 332/10, nie publ., z dnia 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSNC-ZD C/2011, poz. 72).